

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef
lindha.makne@trelleborg.se

Nyanländas lärande - höstterminen 2019

Bakgrund

Bildningsnämndens arbetsutskott beslutade den 20 februari 2018 att bildningsförvaltningen varje halvår ska avlämna en halvårsrapport avseende nyanländas lärande. Föreliggande rapport bygger på en analys av terminsbetygen för årskurserna 6-9 avseende hösten 2019 samt arbetet med nyanlända barn i förskola och elever i gymnasiet.

Enligt 3 kap. 12 a § skollagen (2010:800) avses med nyanländ elev, den som har varit bosatt utomlands, nu är bosatt här i landet eller ska anses vara bosatt här och som har påbörjat sin utbildning i Sverige efter höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Efter fyra års skolgång i skola i Sverige ska inte eleven anses vara nyanländ.

Denna rapport avser barn och elever som nyligen har bosatt sig i Sverige och gäller bildningsnämndens samtliga verksamheter.

Uppföljning

Nyanlända i förskolan

Barn i förskola omfattas inte av skollagens definition av nyanländ. Bildningsnämnden följer dock upp barn och elever, som nyligen bosatt sig i riket, inom samtliga verksamheter.

Det har tagits fram en handlingsplan för mottagandet av nyanlända barn i förskolan samt riktlinjer för flerspråkighet och modersmålsstöd i förskolan. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa likvärdighet i samtliga kommunala förskolor när det gäller mottagandet samt att nyanlända barn och deras familjer får en trygg start i mötet med förskolan.

Utgångspunkten för riktlinjerna för att främja flerspråkighet och ge modersmålsstöd i förskolan är att barnets språk stimuleras bäst i meningsfulla sammanhang. Genom riktlinjerna får personalen vägledning och tips på hur flerspråkighet och barnets modersmål kan stimuleras. Det kan bland annat ske med hjälp av digitala hjälpmedel. Samtliga pedagoger i kommunens förskolor bedriver ett språkmedvetet arbete under hela dagen. Detta stärker de nyanlända barnens språkliga och identitetsmässiga utveckling.

De flesta nyanlända barn tillgodogör sig förskolans undervisning snabbt och deltar i det sociala sammanhanget samt utvecklas väl. Det är främst under den första tiden i verksamheten som det ställs höga krav på vuxenstöd. Om barnets språk inte utvecklas som förväntat tar personalen kontakt med modersmålsenheten och specialpedagogisk kompetens. Bildningsnämnden har antagit riktlinjer för tilläggsbelopp och BIBASS¹. Det innebär att kommunala förskolor kan erhålla BIBASS för de barn, med annat modersmål än svenska, som på grund av språkliga svårigheter har ett stort behov av stöd på förskolan.

Mottagandet av nyanlända barn på förskolan har visat sig fungera väl. Det goda arbetet behöver fortsätta och det är viktigt att pedagogerna fortsätter utveckla det språkstödande arbetet under hela dagen.

Nyanlända i åk 6 – 9 grundskolan

Totalt årkurs 6-9

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	91	97
Bäckaskolan F-6	5	2
Fågelbäcksskolan 7-9	12	9
Kattebäcksskolan F-6	4	3
Liljeborgsskolan 4-9	24	30
Pilevallskolan F-9	23	23
Smygeskolan F-6	1	2
Västervångsskolan F-9	14	12
Väståkra F-9	4	5
Östra Skolan F-6	2	5
Grundsärskolan	2	3

Årskurs 6

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	25	31
Bäckaskolan F-6	5	2
Kattebäcksskolan F-6	4	3
Klagstorps Skola F-6		1
Liljeborgsskolan 4-9	10	7
Pilevallskolan F-9		5
Serresjöskolan F-6		1
Skegrie Skola F-6		1
Smygeskolan F-6	1	2
Västervångsskolan F-9	1	3
Väståkra F-9	1	1
Östra Skolan F-6	2	5
Grundsärskolan	1	

Meritvärde terminsbetyg årskurs 6 (grundskola) höstterminen 2019 (2018)

Lägst 40,0 (50,0)

Högst 275,0 (225,5)

¹ Tilläggsbelopp som fördelas till bildningsnämndens egna verksamheter.

Genomsnitt 113,4 (105,0)

Årskurs 7

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	23	30
Fågelbäcksskolan 7-9	3	2
Liljeborgsskolan 4-9	6	15
Pilevallskolan F-9	6	6
Västervångskolan F-9	7	3
Väståkra F-9	1	1
Grundsärskolan		1

Meritvärde terminsbetyg årskurs 7 (grundskola) höstterminen 2019 (2018)

Lägst 30,0 (30,0)

Högst 270,0 (190,0)

Genomsnitt 148,2 (138,2)

Årskurs 8

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	18	23
Fågelbäcksskolan 7-9	4	4
Liljeborgsskolan 4-9	5	5
Pilevallskolan F-9	6	8
Västervångskolan F-9	1	4
Väståkra F-9	1	2
Grundsärskolan	1	

Meritvärde terminsbetyg årskurs 8 (grundskola) höstterminen 2019 (2018)

Lägst 10,0 (30,0)

Högst 257,5 (305,0)

Genomsnitt 128,6 (119,6)

Årskurs 9

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	25	15
Fågelbäcksskolan 7-9	5	3
Liljeborgsskolan 4-9	3	3
Pilevallskolan F-9	11	4
Västervångskolan F-9	5	2
Väståkra F-9	1	1
Grundsärskolan		2

Meritvärde terminsbetyg årskurs 9 (grundskola) höstterminen 2019 (2018)

Lägst 35,0 (37,5)

Högst 217,5 (322,5)

Genomsnitt 131,0 (145,8)

Analys kunskapsresultat

Resultaten för nyanlända elever visar högre genomsnittliga meritvärden, jämfört

med hösttermin 2018, för den grupp elever som höstterminen 2019 gick i årskurs 6-8, men lägre för årskurs 9. Det är dock vansklighet att göra jämförelser mellan årskurser och år. De elever som gick i årskurs 6 höstterminen 2018 går nu i årskurs 7. Gruppen nyanlända är liten, varför individuella skillnader får stor påverkan på det genomsnittliga meritvärdet. Inom gruppen finns det både elever som nyligen påbörjat sin skolgång i Sverige, med kanske bristfällig eller obefintlig tidigare skolgång, och elever som har fullständig skolgång i ett annat land. Det ska vidare noteras att denna elevgrupp är mer föränderlig än övriga elever, både vad gäller boendekommun men också som ett resultat av att de, efter fyra år inte längre kategoriseras som nyanlända. Bland de 15 elever som gick i årskurs 9 i oktober hade sex elever gått kortare än två år i svensk skola.

En analys på individnivå visar dock att kunskapsutvecklingen över tid är god. Högst betyg återfinns typiskt i ämnena Bild, Matematik och Modersmål, dvs ämnen som inte i lika hög grad är beroende av kunskaper i svenska språket.

Varje skolenhet följer upp såväl varje enskild elevs kunskapsutveckling som den övergripande bilden av elevernas kunskapsresultat på skolenheten. I Trelleborgs kommun har nyanlända elever goda resultat jämfört med nationellt och en förklaring till det är kartläggningsarbetet som genomförs på Skolintroduktion Trelleborg i samarbete med modersmålsenheten, vilket gör att mottagande lärare får en god bild av elevens förkunskaper och förutsättningar, samt att eleverna snabbt placeras i sin ordinarie klass. Det är i samspel med kamrater som behärskar det svenska språket som elevens språkkunskaper i svenska ges bäst förutsättningar att utvecklas.

Nyanlända på Söderslättsgymnasiet

Enhet	HT2018	HT2019
Total (15 okt)	117	98
Högskoleförberedande program	25	17
Yrkesprogram	11	8
Introduktionsprogram	81	73
- yrkesintroduktion	54	37
- språkintröduktion	27	36

Nyanlända på gymnasieskolans introduktionsprogram

Då gymnasieskolan inte har terminsbetyg motsvarande grundskolan finns ingen statistik att redogöra för från höstterminen.

Gymnasieskolans senaste uppföljning av nyanlända elevers kunskapsresultat visar att elevens progressionstakt ökar om elevens kunskaper kartläggs rätt från början, om eleven får studiehandledning på modersmålet, är motiverad och har studievana från hemlandet. Gymnasieskolan har påbörjat ett analysarbete avseende hur undervisningen, lärarstödet, språkutvecklande arbetssätt, resurser och stöd från SYV och elevhälsa kan integreras i verksamheten och utvecklas vidare. Detta utifrån att verksamheten identifierat att det här är faktorer som bidrar positivt till elevernas progression. Sedan läsåret 2017/2018 har gymnasieskolan haft ett samarbete med Skolintroduktion Trelleborg för att utvald personal från gymnasiet ska få fortbildning och ta del av befintlig kompetens gällande kartläggningen av nyanlända. Syftet med samarbetet är att implementera Skolverkets kartläggningsmaterial av nyanlända elever för att kartlägga kunskaper och att kunna möta elevernas eventuella behov av stöd. Kartläggning ligger även till grund

för den individuella studieplanen.

För de elever som arbetat i sitt hemland och som inte gått i skola förrän de kom till Sverige, har möjligheten att börja studera vid IMYRK stor betydelse. Motivationen och progressionen ökar markant då de ges möjlighet att använda sig av och visa sina färdigheter i de praktiska ämnena.

För en del elever är problematisk frånvaro, bristande mående samt andra sociala faktorer sådant som påverkar progression. Här är tidiga insatser och samverkan mellan olika professioner central och ett sådant arbete bedrivs.

När det gäller introduktionsprogrammen så befinner sig nyanlända elever inte bara inom språkintröduktion utan studerar på andra inriktningar inom intröduktionsprogrammen. Att inte behärska svenska språket är en anledning till långsammare progression inom intröduktionsprogrammen. Vissa elever har inte med sig betyg från hemlandet vilket medför att de behöver komplettera inom vissa områden samt inhämta grundläggande kunskaper för årskurs nio på kort tid.

Fortsatt utvecklingsarbete

Bildningsförvaltningen mottog till och med 2018 ett statsbidrag för samordnare av nyanländas lärande. Samordnarens roll var att stödja och representera huvudmannen i det lokala arbetet för nyanlända elever. Målet har varit att förbättra förutsättningarna för goda kunskapsresultat i denna elevgrupp. Sedan kalenderåret 2018 utgår inte längre statsbidrag för samordnare för nyanländas lärande.

Bildningsförvaltningen deltar med start 2020 i Skolverkets satsning på nyanlända barn och elever samt vid behov flerspråkiga barn och elevers lärande. Under tre år ger Skolverket processtöd som består av olika metoder och verktyg som vilar på vetenskaplig grund och bygger på beprövad erfarenhet. Målet är att stärka huvudmannens förmåga att på både kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Under våren tar ett lokalt team med stöd av Skolverket fram en nulägesanalys av de förutsättningar och utmaningar som finns i kommunens verksamhet samt förslag till en åtgärdsplan. Arbetet sker i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen där vuxen- samt SFI-undervisningen är placerad.